

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Світова економіка
Методичні рекомендації
до виконання курсової роботи з дисципліни
(для студентів напряму підготовки 6.030203 «Міжнародні економічні
відносини» денної та заочної форм навчання)

Харків – 2014

УДК 339.9 : 378.091.33-028.21(075.8)

ББК 65.5 я 73

С24

Рецензенти:

Дуна Н. Г., кандидат економічних наук, доцент кафедри міжнародної економіки Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Родченко В. Б., доктор економічних наук, професор кафедри економіки та менеджменту Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна

Затверджено до друку рішенням Науково-методичної ради Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна (протокол № 1 від 16. 10. 2013)

Світова економіка: методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни (для студентів напряму підготовки 6.030203 «Міжнародні економічні відносини» денної та заочної форм навчання) / укл.: Л. І. Григорова-Беренда, Н. А. Казакова, М. В. Шуба. – Х.: ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 28 с.

Видання містить рекомендації щодо підготовки, оформлення і захисту курсової роботи. Особливу увагу приділено рекомендаціям щодо вибору теми дослідження та організації виконання й підготовки до захисту курсової роботи.

Для студентів денної та заочної форм навчання напряму підготовки 6.030203 – «Міжнародні економічні відносини».

©Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2014

©Григорова-Беренда Л. І., Казакова Н. А., Шуба М. В., укл., 2014

©І. М. Дончик, макет обкладинки, 2014

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Загальні положення	6
2. Структура, зміст і обсяг курсової роботи	6
3. Вимоги до оформлення курсової роботи	9
4. Етапи виконання курсової роботи	12
5. Критерії оцінювання курсової роботи	14
Додатки	16

ВСТУП

Курсова робота з навчальної дисципліни ставить за мету поглибити та систематизувати знання студента в галузі міжнародних економічних відносин. Вона є однією з найактивніших форм зв'язку теоретичного навчання з практичною діяльністю.

Виконана курсова робота дозволяє викладачу перевірити рівень опанування студентом певної теми та його вміння творчо підходити до вирішення конкретних завдань.

Метою виконання курсової роботи є закріплення студентом знань, отриманих у процесі навчання, виявлення ступеня його підготовленості до самостійної роботи в умовах ринкової економіки та інтеграції України до світового господарства.

У курсовій роботі студент повинен показати знання в галузі міжнародних економічних відносин, а також загальнотеоретичну підготовку в сфері економіки та її галузей, фінансування і кредитування, ціноутворення, матеріально-технічного забезпечення та збуту продукції.

Одночасно в роботі можуть бути розглянуті і теоретичні питання розвитку світового господарства, міжнародних економічних відносин, представлені наукові обґрунтування фінансування міжнародних програм і проектів та інше.

Курсова кваліфікаційна робота повинна мати характер теоретичного та прикладного дослідження за обраною студентом темою та служити етапом його підготовки до майбутньої діяльності у визначеній сфері, першого кроку до написання дипломної роботи бакалавра.

Діяльність студента з виконання курсової роботи починається з визначення її теми та об'єкту дослідження, отримання на випускній кафедрі завдання з методичними рекомендаціями щодо її розробки. Тематика робіт визначається і затверджується кафедрою міжнародних економічних відносин. Вже на етапі вибору теми починається співпраця студента з керівником курсової роботи.

На стадії підготовки виконання курсової роботи студент розробляє і погоджує з керівником її детальну структуру. Керівник здійснює:

- допомогу студенту в уточненні теми роботи і розробці її плану;
- орієнтацію на збір необхідної інформації для написання роботи;
- рекомендації щодо вибору літературних джерел: наукової, методологічної і спеціальної літератури;
- консультації щодо змісту роботи;

- контроль за виконанням окремих етапів роботи;
- поради щодо оформлення роботи.

Керівник курсової роботи звертає увагу студента на недоліки в роботі (стиль викладу, оформлення, зміст підрозділів та ін.), але не виправляє їх сам.

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Курсова робота є досить складною формою самостійної, творчої роботи студента. Вона є засобом перевірки теоретичної і методичної підготовки студента, його вміння працювати зі спеціальною літературою, осмислювати та систематизувати зібраний матеріал, аналізувати та порівнювати різні погляди на економічні процеси, чітко висловлювати свою думку, робити обґрунтовані висновки, формулювати пропозиції та ін.

Підготовка до написання курсової роботи вирішує одночасно навчальне (автор виявляє рівень засвоєння поточного навчального матеріалу, ознайомлення з відповідною літературою) і дослідницьке (засвідчує вміння автора аналізувати, узагальнювати, робити висновки) завдання.

Мета курсової роботи полягає в засвоєнні та розширенні студентами теоретичних знань, оволодінні навичками самостійного вивчення матеріалу з дисципліни «Світова економіка», вмінні узагальнювати вивчений матеріал і робити об'єктивні висновки.

Завдання курсового дослідження:

- глибоке вивчення теоретичних основ обраної теми;
- розширення, узагальнення і систематизація знань з дисципліни;
- застосування сучасних методологічних підходів для дослідження предмета й об'єкта;
- вивчення, збір, систематизація та обробка інформації з обраної теми;
- формування вміння формулювати висновки і пропозиції.

Обираючи тему курсової роботи, студент повинен пам'ятати, що дослідження, зроблене в курсовій роботі, можна продовжити у наступних наукових працях.

Курсова робота має бути написана на основі глибокого дослідження та вивчення спеціальної літератури щодо об'єкта дослідження, включати елементи самостійних досліджень, аналізу статистичного матеріалу.

Захист курсового дослідження є не менш відповідальною справою, ніж її підготовка. Він відбувається у присутності комісії, до складу якої входять викладачі кафедри. На захисті курсової роботи можуть бути присутні студенти, які мають право ставити запитання та висловлювати зауваження щодо роботи.

2. СТРУКТУРА, ЗМІСТ І ОБСЯГ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота повинна мати певну логіку побудови, послідовність викладення матеріалу і завершеність дослідження.

Курсова робота складається з наступних частин:

- титульний аркуш;
- зміст;
- вступ;
- перший (теоретичний) розділ;
- другий (аналітичний) розділ;
- висновки (заклучна частина);
- список використаних джерел;
- додатки (за необхідністю).

Титульний аркуш

Титульний аркуш курсової роботи оформлюється за встановленою формою (додаток А).

Зміст

Зміст відображає послідовність розташування складових частин курсової роботи: вступу, назви всіх розділів і підрозділів, висновків, бібліографічного списку, додатків. Назви розділів і підрозділів мають бути стислими, літературно грамотними, тісно пов'язаними з назвою роботи, але не повторювати її. У змісті вказується номер сторінки, з якої починається викладення кожної частини (додаток Б).

Вступ

Обсяг 2 –3 сторінок. У вступі обґрунтовується актуальність обраної теми, визначаються мета і задачі роботи, об'єкт і предмет дослідження, аналізується ступінь вивчення проблеми в літературі, вказуються використані методи та інформаційна база дослідження, розкривається структура роботи.

Обґрунтування актуальності обраної теми – початковий етап будь-якого дослідження. Висвітлення актуальності має бути небагатослівним: достатньо показати головне – сутність проблемної ситуації, що визначає актуальність теми.

Від доказу актуальності обраної теми логічно перейти до формулювання мети дослідження, а також вказати на конкретні задачі, які належить розв'язати відповідно до цієї мети. Метою будь-якого економічного дослідження є отримання певного конкретного результату – оцінка рівня розвитку, виявлення недоліків і проблем, обчислення нових показників, розробка або поліпшення методики, формулювання програми розвитку, виведення формули, встановлення параметрів і властивостей об'єкта тощо. Процес виконання роботи (вивчення, дослідження, виробництво, виготовлення тощо) не є метою.

Вступ також має містити визначення об'єкта та предмета дослідження. Об'єкт дослідження – це вся сукупність відносин різних

аспектів теорії та практики науки, що надає джерело інформації для дослідження; або це явище, процес, що потребує вивчення. Предмет наукового дослідження знаходиться в межах об'єкту і відображає лише суттєві зв'язки та відносини, властивості, аспекти, функції, що є головним для конкретного дослідження.

Наприклад:

Об'єкт дослідження – державні єврооблігаційні запозичення на міжнародному ринку капіталу.

Предмет дослідження – сукупність теоретичних і практичних засад становлення ринку державних єврооблігаційних запозичень України та перспектив його розвитку.

Формулювання задач наводиться у вигляді переліку: вивчити ..., описати ..., встановити ..., з'ясувати ..., вивести формулу тощо. Постановку задач необхідно робити ретельно, оскільки опис їх розв'язання повинен скласти зміст розділів курсової роботи.

Ступінь вивчення проблеми – це коротка характеристика раніше виконаних досліджень з даної тематики. Тут слід перерахувати авторів, що займаються або займалися даною проблематикою, оцінити якість і глибину їх розробок, коротко викласти різні точки зору і підходи до вирішення того або іншого питання, пропозиції окремих авторів, а також виказати своє ставлення до вирішення проблеми, відзначивши правильне і економічно обґрунтоване її рішення.

Методика – це спосіб, алгоритм виконання дослідження. Зазвичай вона запозичена у когось («робота виконувалася аналогічно ...»), але може бути розроблена самостійно.

У характеристиці використаних джерел слід зазначити базові навчальні та наукові видання, законодавчі акти, довідники, статті, звіти, розділити їх за важливістю, якістю інформації, оригінальності викладення, глибиною розробок.

Завершується вступ стандартною фразою: «Робота складається зі вступу, N розділів, висновків; містить N сторінок тексту, N рисунків, N таблиць, N додатків. Список джерел включає N найменувань літератури, N електронних публікацій».

Основна частина

Перший розділ (10–12 сторінок) має бути **теоретичним** і являти собою методологічну основу для дослідження конкретної тематики. У ньому формулюється проблематика дослідження, досліджуються всі точки зору, обґрунтовуються і розкриваються методи дослідження. У цьому розділі має бути показано, які існують теоретичні підходи до даної проблеми, визначені методи, найбільш прийнятні для її вирішення.

Другий розділ (10–12 сторінок) основної частини має бути більш конкретним, **аналітичним**, детально розкривати сутність теми роботи.

У ньому досліджується сучасний стан питання, динаміка, вплив різноманітних чинників, проводиться аналіз існуючих проблем і їх практичне рішення. У цьому розділі бажано дати оцінку повноти розв'язання визначених завдань, достовірності одержаних результатів (характеристик, показників), їх порівняння з аналогічними дослідженнями українських та зарубіжних авторів. Виклад матеріалу підпорядковують одній провідній ідеї, чітко визначеній темою роботи.

Висновки

Обсяг – 2–4 сторінки. Висновки є завершальною частиною курсової роботи. Тут викладаються висновки і пропозиції, що складають предмет захисту, – кінцеві результати виконаної роботи, що доводять досягнення автором поставленої мети дослідження.

Висновки і пропозиції формулюються за пунктами (бажано нумерованими – перше, друге і т. д.) послідовно за кожним розділом роботи. Опис об'єкта, методика дослідження та інший зміст основної частини роботи у висновках не дублюються.

У цьому розділі необхідно надати підсумок усієї виконаної роботи. Висновки і пропозиції мають бути сформульовані в тезовій формі чітко, ясно, зрозуміло; відображати зміст роботи, її теоретичне і практичне значення. Кваліфіковано кожний пункт висновків складається з двох логічних частин – твердження («визначено ...») і доказу («оскільки ...», «на підставі ...»).

Список використаних джерел

Після тексту курсової роботи наводиться список використаних джерел. Кількість джерел літератури має складати не менше 20 найменувань.

Додатки

У додатки виносяться громіздкі таблиці допоміжного характеру, блок-схеми, зразки форм, таблиць тощо.

3. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота має бути виконаною і оформленою з дотриманням усіх технічних вимог до наукових робіт. Текст роботи має бути набраний на комп'ютері через 1,5 міжрядкових інтервали на одному боці аркуша білого паперу формату А4. Шрифт – Times New Roman, 14 пт.

Текст розміщується на сторінці, яка обмежується полями: лівим – 20 мм, правим – 15 мм, верхнім – 20 мм, нижнім – 20 мм. Абзацний виступ має бути скрізь однаковий – 1,0 см.

Обсяг роботи – 25–30 сторінок.

У тексті бажано уникати складних і громіздких пропозицій. Не прийнято писати в роботі «я думаю», «я пропоную» тощо.

Висловлювати матеріал рекомендується від першої особи множини «на нашу думку» (тобто на Вашу і керівника).

У роботі допускаються тільки загальноприйняті скорочення слів (СНД, ООН та ін.). Посилання на таблиці, рисунки робляться в тексті.

Текст роботи розбивається на розділи і підрозділи, які повинні мати порядкові номери. Розділи основної частини нумеруються арабськими цифрами в межах усєї роботи.

Підрозділи нумеруються двома арабськими цифрами: перша цифра означає номер розділу, друга – номер підрозділу, наприклад: 2.3. (другий розділ, третій підрозділ).

Назви розділів роботи пишуться з нової сторінки великими літерами по центру (шрифт жирний). Перенесення частини слова в назві не допускається. Перед назвою підрозділу витримується інтервал в 1 рядок. Заголовки підрозділів пишуться жирним шрифтом, вирівнювання – по ширині.

Крапка після назв розділів, підрозділів, таблиць, діаграм, графіків тощо, не ставиться (додаток В).

Нумерація сторінок

Нумерація сторінок роботи має бути наскрізною, включаючи список літератури і додатки. Першою сторінкою є титульний аркуш, другою – зміст роботи і т. д. Номери сторінок проставляються арабськими цифрами в правому верхньому куті аркуша. На титульному аркуші номер сторінки не ставиться. Рисунки та таблиці, розташовані на окремих сторінках, включаються в загальну нумерацію.

Оформлення таблиць

Усі таблиці повинні мати назви, що характеризують їх зміст. У правому верхньому куті над найменуванням таблиці пишеться слово «Таблиця 1.1» з позначенням номера розділу і номера таблиці в його межах. Назва таблиці пишеться над таблицею, вирівнювання – по центру. Крапка після назви таблиць не ставиться (додаток Д).

Таблиці, які наведені в додатку, нумеруються як додатки. Заголовки в рядках таблиці слід писати стисло і зрозуміло, без скорочень слів. У графах таблиці обов'язково вказуються одиниці виміру. До кожної таблиці подається примітка з посиланням на джерело, звідки взяті цифрові дані.

При перенесенні таблиці на наступну сторінку стовпці нумерують і повторюють їх нумерацію на наступній сторінці. Заголовок таблиці не повторюють, пишуть: «Продовження таблиці 1.1».

Оформлення ілюстрацій

Усі ілюстрації (схеми, графіки, діаграми, креслення і т. ін.) іменуються рисунками, в тексті вони іменуються словом «Рис. 1.2», з позначенням номера розділу і номера рисунку в його межах. Підпис до рисунку розташовується під ним (додаток Ж).

Формули

Усі математичні формули і вирази, які є в роботі, необхідно пояснити. Якщо формула запозичена з літератури, можна обмежитися посиланням на джерело і розкрити сутність символів, що входять до неї. Оригінальні формули пояснюються в ході їх обґрунтування. При цьому наводяться не всі елементарні проміжні результати, а лише основні етапи виведення формули і кінцевий результат.

Позначення величин пояснюють при їх першій появі в тексті. Доцільно пояснювати всі позначення, що містить заключна формула, особливо, якщо ця формула є розрахунковою.

Усі математичні вирази, а також знаки математичних дій у тексті з метою досягнення єдиного стилю друкуються прописними літерами.

При написанні математичних формул особливу увагу слід звертати на чітке виділення індексів і показників ступеня, розташування і довжину дробової риски тощо.

Формули в курсовій роботі підлягають наскрізній нумерації. Номер формули розташовується в круглих дужках і нумерується на правій стороні аркуша на рівні останнього рядка формули (додаток З).

Посилання на джерела

Усі наведені в курсовій роботі цитати, перефразовані положення і цифрові дані, отримані іншими авторами, повинні мати посилання на джерело. Посилання наводяться після згадки джерела або цитати з нього, для цього проставляють розташований у квадратні дужки порядковий номер, під яким це видання значиться в списку літератури, номер тому і сторінки, наприклад: [21, т. 3, с. 25].

Оформлення списку використаних джерел

Перелік використаних джерел рекомендується складати в алфавітному порядку в наступній послідовності:

- закони України;
- укази Президента України;
- декрети і постанови Кабінету Міністрів України;
- монографії, книги, статті, збірки документів;
- іноземні джерела;
- статистичні щорічники і бюлетені.
- ресурси електронних бібліотек.

Бібліографічний список нумерується від першої до останньої назви. Підзаголовки до окремих типів документів не робляться, кожен документ нумерується окремо.

Зразки оформлення різних літературних джерел наведені в додатку К. Зразок оформлення списку використаних джерел наведений у додатку Л.

Оформлення додатків

Додатки до курсової роботи слід оформляти як продовження тексту,

кожне застосування має починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований вгорі рядковими літерами симетрично до тексту сторінки. Посередині рядка над заголовком має бути надруковане слово «Додаток __» і прописна літера, що позначає додаток. Додатки слід позначати послідовно прописними літерами алфавіту: А, Б, В, Д, Ж, З, К, Л, М, Н, П, Р, С, Т. Виключається вживання букв, не наведених у попередньому переліку.

Додатки повинні мати наскрізну з текстом нумерацію сторінок.

4. ЕТАПИ ВИКОНАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Виконання курсової роботи складається з таких основних етапів:

1. Визначення напрямку дослідження.
2. Вибір теми курсової роботи.
3. Вивчення та опрацювання літератури за обраною темою.
4. Складання плану курсової роботи.
5. Обробка зібраного матеріалу та написання тексту роботи.
6. Оформлення курсової роботи.
7. Здача роботи керівникові для отримання відгуку.
8. Захист роботи.

Визначення напрямку дослідження. При виборі напрямку дослідження доцільно користуватись запропонованим переліком тем, проте він не є обов'язковим і може уточнюватись або доповнюватись за бажанням студента та його наукового керівника.

Вибір теми курсової роботи. Тема курсової роботи повинна бути актуальною, мати теоретичне і прикладне значення, відповідати сучасному стану та перспективам розвитку економічної науки і господарської практики. Вибір і затвердження теми здійснюється, виходячи з наукових інтересів студента, тематики наукових досліджень кафедри тощо.

Обираючи тему, слід враховувати можливість одержання відповідних матеріалів (звітних, статистичних), проведення власних спостережень, розрахунків, експериментів, наявність літературних джерел, власні напрацювання.

Рекомендовані теми курсових робіт наведено в додатку М.

Вивчення та опрацювання літератури за обраною темою. Головним завданням цього етапу є збір матеріалу відповідно до затвердженої теми. Для написання курсової роботи підбираються та вивчаються літературні джерела, що є основою наукового дослідження, складається бібліографія. При цьому спочатку необхідно опрацювати основну літературу з теми (підручники, теоретичні статті), а потім – прикладну (законодавчі акти, статті з конкретних досліджень тощо).

Праці вчених, спеціалістів, законодавчі та нормативні акти є методологічною та методичною основою роботи над темою. Монографії та статті дозволяють проаналізувати сутність та причинно-наслідкові відносини явищ, що вивчаються. За допомогою статистичних збірників та довідників можна знайти необхідні факти та цифри, що підтверджують теоретичні положення та висновки.

При виборі літератури слід врахувати, якою мірою дане джерело присвячене безпосередньо темі дослідження, розкриває і аналізує її зміст. Бажано використовувати джерела, видані останнім часом.

Складання плану курсової роботи. Після попереднього ознайомлення з літературними джерелами студент самостійно складає план курсової роботи, який включає: вступ, 2 розділи, що розкривають тему, висновки та додатки (за необхідності).

План повинен відповідати темі дослідження, мати чітку логіку поєднання теоретико-методичної, аналітичної та конструктивної частин. План обговорюється з науковим керівником, у разі необхідності коректується, потім затверджується.

Обробка зібраного матеріалу та написання тексту роботи. Згідно з планом шляхом систематизації та обробки зібраних матеріалів формується текст курсової роботи, виконуються розрахунки, ілюстративний матеріал (рисунок, таблиці), обґрунтовуються пропозиції, формулюються висновки.

Текст курсової роботи має бути відредагованим, стилістично витриманим. Остаточне оформлення курсової роботи здійснюється відповідно до вимог, викладених у пункті 3 даного навчального видання.

Підготовка до захисту курсової роботи. Згідно з регламентом студент зобов'язаний подати курсову роботу науковому керівникові на перевірку та для отримання відгуку у встановлений термін. У відгуку відзначаються позитивні та негативні сторони курсової роботи, оцінюється ступінь самостійності формулювання основних положень і висновків, наявність елементів творчого пошуку і новизни, обсяг опрацьованої інформації, дотримання вимог щодо змісту й оформлення роботи і робиться висновок про допуск до захисту.

У разі невідповідності курсової роботи вимогам даних рекомендацій робота має бути перероблена з урахуванням усіх зауважень. Повторно робота подається з попереднім відгуком.

Порядок захисту курсової роботи. Час виступу не повинен перевищувати 8 хвилин, виступ має бути стислим та конкретним.

Захист курсової роботи розпочинається з доповіді, яка структурно складається з трьох частин:

- **ВСТУП** – 2–3 хвилини (короткий зміст вступу в роботу – обґрунтування вибору теми, мета, задачі, методика дослідження тощо);

- *інформація про виконану роботу* – 2–3 хвилини (попередньо за розділами основної частини – що автором самостійно здійснено, проаналізовано, розраховано тощо).
- *виклад результатів дослідження*, що складають предмет захисту, – 2–3 хвилини (висновки, тобто зміст висновку роботи).

Члени комісії можуть ставити запитання з метою визначення рівня опрацювання студентом обраної теми, вміння вести дискусію, обґрунтовувати та відстоювати свою точку зору, чітко відповідати на поставлене запитання. Остаточна оцінка заноситься у відомість і залікову книжку студента.

5. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Критерії оцінювання підготовки та захисту курсової роботи

Критерії оцінки	Бал за шкалою	
	національною	ECTS
1. Студент показав глибокі теоретичні знання дисципліни. 2. Оволодів первинними навичками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, творчо осмислювати, формулювати висновки. 3. Дає свої пропозиції і рекомендації з предмету дослідження. 4. Виконав роботу грамотно літературною українською мовою. 5. Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін. 6. На захисті продемонстрував глибокі знання теми дослідження, чітко і впевнено відповів на запитання членів комісії.	відмінно	A 90-100
1. Студент показав досить високі теоретичні знання дисципліни. 2. Оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, але не завжди критично ставиться до використаних джерел та літератури. 3. Дає свої пропозиції і рекомендації з	добре	B 80-89

<p>предмету дослідження, однак відчуває труднощі щодо їх обґрунтування.</p> <p>4. Виконав роботу грамотно літературною українською мовою, але припустився нечисленних граматичних та стилістичних помилок.</p> <p>5. Оформив роботу у відповідності до вимог і подав її до захисту у визначений кафедрою термін.</p> <p>6. На захисті продемонстрував добрі знання з теми дослідження, відповів на запитання членів комісії.</p>		<p>C 70-79</p>
<p>1. Студент показав достатні теоретичні знання з дисципліни.</p> <p>2. В основному оволодів первинними навиками дослідної роботи: збирати дані, аналізувати, осмислювати їх, формулювати висновки, однак допускає в роботі порушення принципів логічного і послідовного викладу матеріалу; мають місце окремі фактичні помилки і неточності.</p> <p>3. Не може сформулювати пропозиції і рекомендації з теми дослідження або обґрунтувати їх.</p> <p>4. Припускається помилок в оформленні роботи та її науково-довідкового апарату.</p> <p>5. Допускає численні граматичні та стилістичні помилки.</p> <p>6. На захисті продемонстрував задовільні знання з теми дослідження, але не зумів впевнено й чітко відповісти на додаткові запитання членів комісії.</p>	<p>задовільно</p>	<p>D 60-69</p> <p>E 50-59</p>
<p>Під час захисту студент проявив повне незнання досліджуваної проблеми, не зумів задовільно відповісти на поставлені запитання, що свідчить про несамотійне виконання курсової роботи.</p>	<p>незадовільно</p>	<p>FX 1-49</p>

Приклад оформлення титульного аркуша

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна
Кафедра міжнародних економічних відносин

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Світова економіка»

на тему: **ДЕРЖАВНІ ЄВРООБЛІГАЦІЙНІ ЗАПОЗИЧЕННЯ УКРАЇНИ:
СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

Студентки 2 курсу УО-21 групи
напряму підготовки 6.030203
спеціальності «Міжнародні економічні
відносини»

Антонюк О. М.

Керівник к.г.н., проф. Казакова Н. А.
(посада, вчене звання, науковий ступінь,
прізвище та ініціали)

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

Члени комісії _____ Казакова Н. А.
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ Котвицька О. І.
(підпис) (прізвище та ініціали)

_____ Шуба М. В.
(підпис) (прізвище та ініціали)

м. Харків – 2014 рік

ЗМІСТ

Вступ	3
Розділ 1. Теоретичні засади становлення та функціонування ринку єврооблігацій	5
1.1. Причини появи та етапи розвитку ринку єврооблігацій	5
1.2. Структура та особливості ринку єврооблігацій	9
Розділ 2. Проблеми та перспективи розвитку ринку державних єврооблігаційних запозичень України	15
2.1. Особливості участі України на міжнародному ринку єврооблігацій	15
2.2. Перспективи участі України на міжнародному ринку єврооблігацій	20
Висновки	26
Список використаних джерел	28
Додатки	30

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ СТАНОВЛЕННЯ ТА ФУНКЦІОНУВАННЯ РИНКУ ЄВРООБЛІГАЦІЙ

1.1. Причини появи та етапи розвитку ринку єврооблігацій

На сучасному етапі розвитку світової економіки важко переоцінити роль міжнародного ринку позикових капіталів. Саме він забезпечує акумуляцію, перерозподіл і найбільш раціональне використання коштів у світовому масштабі. Як відомо, однією з основних умов ефективного вкладення міжнародного капіталу є відсутність стримуючого державного регулювання. Найменшою мірою схильним державному регулюванню і найбільш мобільним сектором міжнародного ринку позикових капіталів є євrorинок, який, в силу притаманних йому властивостей, забезпечує напрям фінансових потоків у місця їх найефективнішого застосування [10, с. 56]. Таким чином, виникнення і розвиток євроринків є найважливішим етапом розвитку міжнародного фінансового ринку за останні тридцять років.

Ринки єврооблігацій – це ринки, на яких здійснюються операції за кредитами і позиками, вираженими у валютах, відмінних від валюти країни, в якій розміщуються банки, що їх здійснюють [7, с. 98]. Тому такі операції не підпадають під валютне регулювання та податкове законодавство даної країни.

Приклад оформлення таблиць

Таблиця 1.1

Ознаки різновидів єврооблігацій за терміном погашення

Ознака	Єврооблігації	
	Євроноти	Євробонди
Купонна ставка	Плаваюча ставка	Фіксована ставка
Термін розміщення	5–10 років	10–15 років
Форма випуску	Іменні	На пред'явника
Вартість емісії	Низька	Висока
Строки проведення емісії	Короткий термін	Порівняно довший
Гнучкість кредитування	Висока	Низька

Складено автором за матеріалами: [11, с. 247].

Приклад оформлення рисунків

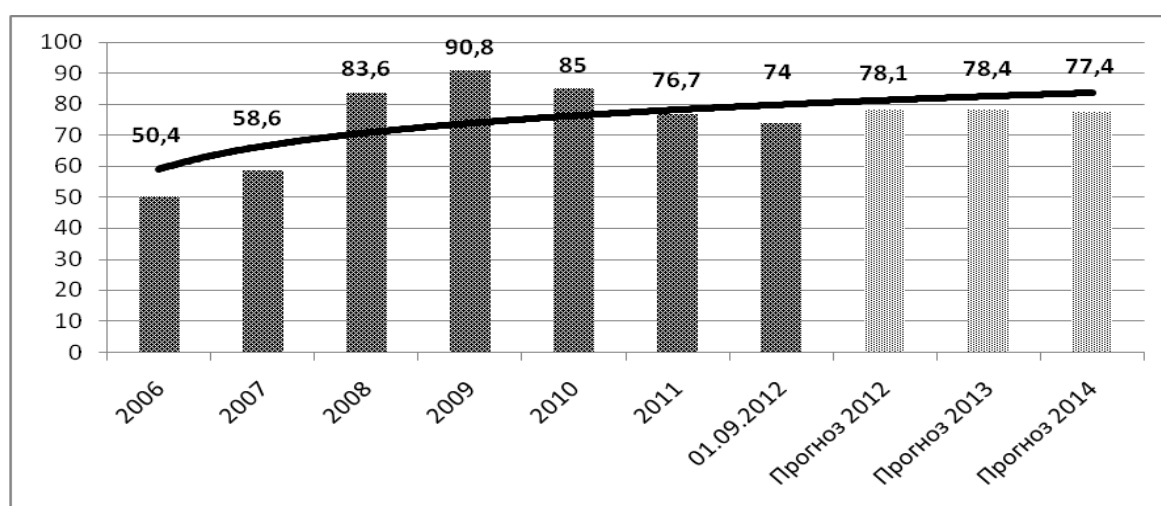

Рис. 1.2. Співвідношення валового зовнішнього боргу до ВВП України, % [15]

У роботі також використовується тренд-аналіз, який базується на регресійних залежностях.

Задача регресійного аналізу може бути задана послідовністю величин $y_1, y_2, \dots, y_T$, де y_i – величина експорту (імпорту) у році i , де $i = 1, \dots, T$, за яких необхідно скласти рівняння регресії виду

$$y = f(t) + \varepsilon, \quad (1) \quad [24, \text{с. 78}]$$

де $f(t)$ є функцією регресії (у нашому випадку називаної трендом);

ε – випадкова величина з деяким законом розподілу.

Звичайно в розпорядженні дослідника мається лише один набір величин $y_1, y_2, \dots, y_T$. Тому доводиться розглядати не функцію регресії $f(t)$, а її оцінку $\hat{f}(t)$. У найпростішому випадку вона може бути лінійною і мати такий вигляд:

$$y = m \times t + b + e, \quad (2) \quad [24, \text{с. 78}]$$

де m, b – параметри лінійної регресії, e – помилка. Складову $m \times t + b$ називають лінійним трендом. Якщо підставити спостереження $y_1, y_2, \dots, y_T$ у рівняння лінійної регресії, то одержимо систему виду

$$y_i = m \times i + b + e_i, \quad i = 1, 2, \dots, T \dots \quad (3) \quad [24, \text{с. 79}]$$

Приклади оформлення використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
<i>Книги:</i> Один автор	1. Довгаль О. А. Протекціонізм і лібералізм у процесі глобалізації світової економіки (Питання теорії і методології) / О. А. Довгаль – Х. : Вид-во НУА, 2004. – 319 с.
Два автори	1. Матяш І. Б. Діяльність Надзвичайної дипломатичної місії УНР в Угорщині: історія, спогади, арх. док. / І. Матяш, Ю. Мушка. – К. : Києво-Могилян. акад., 2005. – 397 с.
Три автори	1. Голиков А. П. Економіка України : навч. посіб. / А. П. Голиков, Н. А. Казакова, О. А. Шуба – К. : Знання, 2009. – 286 с.
Чотири автори	1. Регулювання ринків товарів і послуг на засадах норм і принципів системи ГАТТ/СОТ / С. Г. Осика, В. Т. П'ятницький, О. В. Оніщук, А. С. Осика . – К. : Вид-во УАЗТ, 2000. – 336 с.
П'ять і більше авторів	1. Наслідки вступу до СОТ для української економіки: оцінка цінової конкурентоспроможності / [А. Баяр, І. Кобута, Є. Шкарбан та ін.]. – К. : 2007. – 39 с. 2. Мировое хозяйство и международные экономические отношения : учебное пособие / [Г. П. Артеменко, Н. В. Багров, А. П. Голиков и др.] ; под ред. А. П. Голикова. – Симферополь : СОНАТ, 2003. – 432 с.
Без автора	1. Євро: економічний вимір інтеграції : [зб.наук.праць / відп. ред. Дергачов О.]. – К. : Дата Банк Україна, 2003. – 80 с.
Багатотомний документ	1. Киреев А. П. Международная экономика : учебное пособие для вузов : в 2 ч. / А. П. Киреев. – М. : Междунар. отношения, 1999. – Ч.1 : Международная микроэкономика : движение товаров и факторов производства. – 1999. – 416 с.
Матеріали конференцій, з'їздів	1. Українсько-російське порубіжжя: стан та перспективи співробітництва: матеріали науково-практичної конференції 16 квітня 2011 року. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2011. – 340 с.
Словники	1. Європейський союз : словник-довідник / [ред.-упоряд. М. Марченко]. – 2-ге вид., оновл. – К.: К.І.С., 2006. – 138 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Кримінально-процесуальний кодекс України : за станом на 1 груд. 2005 р. / Верховна Рада України. – Офіц. вид. – К.: Парлам. вид-во, 2006. – 207 с.
Дисертації	1. Грінченко Ю. Л. Вплив інституційного фактору на структуру та ефективність економічної політики ЄС : дис. . . канд. екон. Наук : 08.05.01 / Грінченко Юрій Леонідович. – К., 2003. – 254 с.

Автореферати дисертацій	1. Шевчук В. О. Взаємодія платіжного балансу і економічного зростання у країнах з транзитивною економікою : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук : спец. 08.05.01 «Світове господарство і міжнародні економічні відносини» / В. О. Шевчук. – К., 2004. – 34 с.
Частина книги, періодичного, продовжуваного видання	1. Варналій З. Вступ України до Світової організації торгівлі: проблеми та перспективи / З. Варналій // Банківська справа. – 2002. – № 1. – С. 15–19. 2. Попов Є. В. Проблеми та перспективи України на шляху вступу та участі у СОТ / Є. В. Попов, В. П. Божко // Економіка, фінанси, право. – 2006. – № 2. – С. 3–6.
Електронні ресурси	1. Макроекономічні наслідки вступу України до СОТ : оцінка за допомогою моделі загальної рівноваги [Електронний ресурс] / [Бураковський І., Енсен Є., Мовчан В. та ін.]. – Режим доступу : http://www.ier.kiev.ua 2. Статистична інформація / [Електронний ресурс] / Світова організація торгівлі. – Режим доступу : http://www.wto.org 3. Бураковский И. Путь Украины в ВТО : субъективные заметки об украинской экономической политике [Електронний ресурс] / И. Бураковский // Зеркало недели. – 2006. – № 39 (567). – Режим доступу : http://www.zerkalo-nedeli.com/nn/show/567/51475/

Примітка

Бібліографічний опис оформлюється згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 «Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання».

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Закон України «Про транскордонне співробітництво» від 24.06.2004 р. № 1861-IV(зі змінами і доповненнями) // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2004. – № 45.
2. Положення про форму зовнішньоекономічних договорів (контрактів) № 833/6024 від 21.09.2001 р. // Урядовій кур'єр. – 2001. – № 46.
3. Голиков А. П. Економіко-математичне моделювання світогосподарських процесів : навч. посіб. / А. П. Голиков. – К. : Знання, 2009. – 222 с.
4. Голиков А. П. Економіка України : навч. посіб. / А. П. Голиков, Н. А. Казакова, О. А. Шуба. – К. : Знання, 2009. – 286 с.
5. Голиков А. П. Международные экономические термины: словарь-справочник : учебное пособие / А. П. Голиков, П. А. Черномаз. – К. : Центр учебной литературы, 2008. – 376 с.
6. Голиков А. П. Харьковская область, региональное развитие: состояние и перспективы : монография / А. П. Голиков, Н. А. Казакова, М. В. Шуба / под ред. В. С. Бакирова. – Х. : ХНУ имени В. Н. Каразина, 2012. – 224 с.
7. Григорова-Беренда Л. І. Аналіз основних положень державної програми підтримки експортної діяльності підприємств / Л. І. Григорова-Беренда // Бизнес Информ. – 2011. – № 11. – С. 18–21
8. Мировое хозяйство и международные экономические отношения : учебное пособие / [Артеменко Г. П., Багров Н. В., Голиков А. П. и др.]; под ред. А. П. Голикова. – Симферополь : СОНАТ, 2003. – 432 с.
9. Arner D. The Global Credit Crisis of 2008: Causes and Consequences. - Asian Institute of International Financial Law Working Paper No. 3. – AIIFL, 2009.
10. Верховна Рада України. [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. – Режим доступу : [http:// www.rada.gov.ua](http://www.rada.gov.ua). – Назва з екрану.
11. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] : офіційний веб-сайт. – Режим доступу : [http:// www.ukrstat.gov.ua](http://www.ukrstat.gov.ua). – Назва з екрану.

Рекомендовані теми курсових робіт

1. Антиглобалізм: сутність, форми, рушійні сили, перспективи.
2. Валютні кризи і валютні проблеми світової економіки.
3. Взаємозв'язок глобалізації та регіоналізації світової економіки: проблеми та перспективи.
4. Види та особливості діяльності транснаціональних корпорацій.
5. Вплив процесів іноземного інвестування на розвиток національної економіки (на прикладі України або іншої країни).
6. Глобальні проблеми світової економіки та шляхи їх вирішення.
7. Державне регулювання зовнішньої торгівлі України в сучасних умовах.
8. Державне регулювання міжнародної міграції робочої сили: світові тенденції та національні особливості.
9. Динаміка та структура сучасної міжнародної торгівлі.
10. Екологічні проблеми світу: суть, структура та напрямки (шляхи) подолання.
11. Економіка Євросоюзу: проблеми і протиріччя розвитку.
12. Економічні наслідки міжнародної міграції робочої сили.
13. Європейський союз: сучасний стан та перспективи розвитку.
14. Закономірності й особливості розвитку світової економічної системи.
15. Зовнішньоторговельна політика Євросоюзу: проблеми та перспективи.
16. Зовнішньоторговельна політика України: проблеми та перспективи.
17. Індекс людського розвитку як індикатор рівня розвитку економіки країни.
18. Інноваційний розвиток як основа конкурентних переваг транснаціональних корпорацій.
19. Інтеграційні процеси в Центральній і Східній Європі.
20. Конкурентоспроможність країни: індикатори, фактори впливу та напрями підвищення.
21. Конкурентоспроможність України на світовому ринку.
22. Міжнародний валютний фонд та його роль у регулюванні міжнародних валютно-фінансових відносин.
23. Міжнародний консалтинг: суть, форми і фактори розвитку.
24. Міжнародний лізинг: суть, види, форми і фактори розвитку.
25. Міжнародний туризм: структура і роль у розвитку світової економічної системи.

26. Міжнародний франчайзинг: суть і фактори розвитку.
27. Міжнародні фінансові центри та інститути: сутність, види, функції, проблеми та перспективи функціонування.
28. Мотиви, масштаби й основні напрямки діяльності транснаціональних компаній.
29. Напрями підвищення конкурентоспроможності України на сучасному етапі.
30. Основні тенденції розвитку світового ринку науково-технічних ліцензій.
31. Основні тенденції розвитку сучасних міграційних процесів.
32. Основні тенденції розвитку світового ринку інжинірингових послуг.
33. Особливості діяльності фінансово-промислових груп: світовий досвід та Україна.
34. Особливості міжнародної зустрічної торгівлі.
35. Особливості міжнародної торгівлі послугами і динаміка її розвитку.
36. Особливості розвитку економік нових країн – учасниць ЄС в сучасних умовах.
37. Особливості розвитку економічних взаємозв'язків у Північній Америці.
38. Особливості розвитку латиноамериканських регіональних інтеграційних процесів.
39. Особливості розвитку сучасного міжнародного руху капіталів.
40. Особливості розвитку сучасного світового ринку трудових ресурсів.
41. Офшорні центри у системі міжнародного бізнесу.
42. Перспективи розширення ЄС та проблеми поглиблення інтеграції.
43. Платіжний баланс і методи його регулювання.
44. Політика лібералізації світової торгівлі та діяльність СОТ.
45. Проблема економічної нерівності у світовій економіці.
46. Проблеми і наслідки глобалізації світового господарства.
47. Проблеми і перспективи загальноєвропейської інтеграції.
48. Проблеми і перспективи розвитку світової економічної інтеграції.
49. Проблеми і протиріччя функціонування сучасного світового господарства.
50. Проблеми конкурентоспроможності українських товарів на світових ринках.
51. Проблеми регулювання міжнародних міграційних процесів.
52. Проблеми ціноутворення в міжнародній торгівлі.
53. Протекціонізм: суть і еволюція форм, користь і шкода.

54. Регулювання міжнародної торгівлі у межах СОТ: тенденції та протиріччя.

55. Роль багатонаціональних і міжрегіональних інститутів у розвитку загальносвітової економічної інтеграції.

56. Роль євро у міжнародній валютно-фінансовій системі.

57. Роль нетарифних засобів у регулюванні зовнішньої торгівлі України.

58. Роль ООН у розвитку світових інтеграційних процесів.

59. Роль посередництва в міжнародній торгівлі.

60. Роль прямих іноземних інвестицій в економічному зростанні України.

61. Роль та місце інвестицій у функціонуванні світової економіки.

62. Роль транснаціональних компаній в економіці країн, що розвиваються.

63. Світова зовнішня заборгованість та зовнішній борг України.

64. Світовий досвід лізингових операцій та можливості його використання в Україні.

65. Світовий ринок високих технологій та позиції України на ньому.

66. Специфіка розвитку інтеграційних процесів в Азії.

67. Стимулювання інноваційної активності: світовий досвід та Україна.

68. Страхові послуги на світовому ринку.

69. Сутність і особливості сучасного протекціонізму.

70. Сучасна міжнародна торгівля в системі світового господарства.

71. Сучасний стан та перспективи розвитку Північноамериканської зони вільної торгівлі (НАФТА).

72. Сучасні засоби державного стимулювання експорту: світова та українська практика.

73. Сучасні інструменти регулювання міжнародних торгових відносин.

74. Сучасні тенденції регіональних змін у міжнародній торгівлі та її роль в економічному розвитку.

75. Сучасні риси лізингових операцій на світовому ринку послуг.

76. США у світових інтеграційних процесах.

77. Тарифи і тарифні угоди в міжнародній торгівлі.

78. Тенденції в науково-технічній стратегії транснаціональних корпорацій.

79. Товарні біржі в міжнародній торгівлі та механізм їх функціонування.

80. Формування і розвиток світових товарних ринків.

ДЛЯ НОТАТОК

Методичне видання

Григорова-Беренда Лариса Іванівна

Казакова Надія Артурівна

Шуба Марина Володимирівна

Світова економіка: методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни (для студентів напряму підготовки 6.030203 – «Міжнародні економічні відносини» денної та заочної форм навчання)

Коректор С. В. Гончарук

Комп'ютерне верстання

Макет обкладинки

Формат __. Ум. друк. арк. __. Тираж __ пр. Зам. № 201/13.

Видавець і виготовлювач

Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна,
61022, м. Харків, майдан Свободи, 4.

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи ДК №3367 від 13.01.09

Видавництво ХНУ імені В.Н. Каразіна

Тел. 705-24-32